

Het geloof dat God mensen naar de hel zendt

Een afstudeeronderzoek naar geloof in de hel, godsbeeld en geestelijke gezondheid

- Door Alieke Geerds-

- 1 = helemaal niet van toepassing
- 2 = grotendeels niet van toepassing
- 3 = deels wel/ deels niet van toepassing
- 4 = grotendeels van toepassing
- 5 = helemaal van toepassing

God...

Zendt mensen naar de hel 1 2 3 4 5

Samenvatting

Deze scriptie is geschreven in het kader van het onderzoek naar het geloof in de hel als onderdeel van het godsbeeld en de samenhang hiervan met geestelijke gezondheid. De opdracht voor dit onderzoek werd gegeven door Hanneke Schaap-Jonker, rector van het Kennisinstituut Christelijke GGZ en één van de auteurs van de Vragenlijst Godsbeeld. De hoofdvraag van dit onderzoek luidt:

Hoe functioneert het geloof dat God mensen naar de hel zendt binnen het godsbeeld van mensen en in hoeverre hangt dit samen met geestelijke gezondheid in het algemeen en angst en depressie in het bijzonder, alsook met religieuze achtergrond?

Doel van deze studie is het verkrijgen van meer inzicht in geloof in de hel en met name hoe dit functioneert binnen het godsbeeld van mensen. Geloof in de hel is een controversieel onderwerp. Hoe iemand daarover denkt is onderdeel van de godsrepresentatie of godsbeeld. Dit is de manier waarop iemand God ziet en de persoonlijke betekenis die God (of het goddelijke) voor iemand heeft. Uit eerder onderzoek (Schaap-Jonker, Eurelings-Bontekoe, Zock & Jonker, 2008) is gebleken dat mentale gezondheid effect heeft op het godsbeeld van mensen. Onderzoek naar de godsrepresentatie en deze studie naar één specifiek aspect ervan, namelijk het geloof in de hel, is relevant voor de praktijk van de GGZ omdat religie voor veel mensen een belangrijke plaats in hun leven inneemt, en interacteert met psychopathologie.

Om antwoord te krijgen op de onderzoeksvraag is een al bestaande dataset geanalyseerd. In deze dataset zijn de gegevens opgenomen van respondenten die de Vragenlijst Godsbeeld (VGB) hebben ingevuld. Bij een deel van deze respondenten is tevens de Positive And Negative Affect Schedule (PANAS) afgenomen. Eén van de vragen uit de VGB is in hoeverre iemand gelooft dat God mensen naar de hel zendt. Dit item is vergeleken met andere aspecten van het godsbeeld zoals gemeten met de VGB. Dit betreft gevoelens ten opzichte van God en hoe men het handelen van God ervaart. De PANAS is een instrument waarmee de mate van positief en negatief affect bij een respondent gemeten kan worden. Een verhoogd negatief affect is een indicatie voor angst en / of depressie.

Het is gebleken dat er een significante positieve samenhang bestaat tussen het geloof dat God mensen naar de hel zendt en negatief affect. Dit verschil wordt niet verklaard door patiëntstatus (wel of niet patiënt zijn binnen de GGZ). Ook is gebleken dat het geloof dat God mensen naar de hel zendt samenhangt met andere aspecten van het godsbeeld. Hoe meer iemand gelooft dat God mensen naar de hel zendt, hoe minder hij het handelen van God als passief ervaart. Geloof dat God mensen naar de hel zendt gaat vaak gepaard met angst ten opzichte van God. Minder vaak hangt het samen met boosheid ten opzichte van God en soms met positieve gevoelens ten opzichte van God. Mensen die zeer regelmatig naar de kerk gaan, geloven vaker dat God mensen naar de hel zendt dan mensen die minder vaak naar de kerk gaan. Ook leeftijd heeft invloed op het geloof dat God mensen naar de hel zendt: oudere mensen geloven dit vaker dan jongeren. Of iemand patiënt is of niet heeft weinig invloed op het geloof dat God mensen naar de hel zendt. Ook geslacht maakt hierin geen verschil. Kerkelijke achtergrond is wel van invloed: moslims en orthodox-gereformeerden geloven het vaakst dat God mensen naar de hel zendt, mensen met een protestant-liberale achtergrond het minst vaak.

Het is belangrijk om te weten hoe een patiënt over dit onderwerp denkt, om eventuele worstelingen op dit vlak in de therapie bespreekbaar te kunnen maken.